

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О.М. БЕКЕТОВА
КАФЕДРА ІНЖЕНЕРНОЇ ЕКОЛОГІЇ МІСТ

МАТЕРІАЛИ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

«ЕКОЛОГІЧНО СТАЛІЙ РОЗВИТОК УРБОСИСТЕМ: ВИКЛИКИ І РІШЕННЯ»

до дня пам'яті доктора технічних наук, професора
Стольберга Фелікса Володимировича
2-3 листопада 2021р.

Харків – 2021

УДК 504.75
(Е 35)

Редакційна колегія:

Дядін Дмитро Володимирович, канд. техн. наук, доцент, завідувач кафедри інженерної екології міст ХНУМГ ім. О. М. Бекетова;

Полив'янчук Андрій Павлович, д-р техн. наук, професор кафедри інженерної екології міст ХНУМГ ім. О. М. Бекетова;

Дрозд Олена Миколаївна, канд. с.-г. наук, с.н.с., доцент кафедри інженерної екології міст ХНУМГ ім. О. М. Бекетова.

Екологічно сталий розвиток урбосистем: виклики і рішення:
[Електронний ресурс] : матеріали міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., Харків, 2–3 листопада 2021 р. / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Електронні тестові дані. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. – 157 с.

ISBN 978-966-695-567-1

У збірнику наведено матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Екологічно сталий розвиток урбосистем: виклики і рішення». Розглянуто сучасні проблеми урбоекології, еколого-енергетичної безпеки міст, екологічної безпеки і технологій захисту урбанізованого довкілля, екологічної освіти і трансферу знань.

© Колектив авторів, 2021
© Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
2021

ІВАШУРА А. А., БОРИСЕНКО О. М., ЛОГВІНКОВ С. М. Сучасні проблеми міста в умовах кліматичного дисбалансу	43
КОВАЛЕНКО Ю. Л., ЯРЧУК Д. С. Дослідження впливу кліматичних змін на вразливість зелених насаджень м. Харкова.....	45
КОРБУТ М. Б., ЗАВ'ЯЗУН С. О. Шляхи подолання екологічних ризиків, пов'язаних з харчовими відходами	48
КРИШТАЛЬ А. І., ПОНОМАРЬОВА Ю. С., ДЕМЕНТЄЄВА Я. Ю. До питання накопичення важких металів у пір'ях птахів, які перебувають на полігоні твердих побутових відходів	50
НОВАК А. А. Динаміка клімату Волинської височини.....	52
ПЛІСКО Д. А., СОКОЛЕНКО У. М. Клімадіаграма як інструмент для обґрунтування рекомендацій щодо сталого управління газонами м. Харкова .	54
ПОНОМАРЕНКО Є. Г., ДМИТРЕНКО Т. В. Порівняльний аналіз стану водних об'єктів за різними критеріями.....	57
САМОХВАЛОВА А. І., ЛЕБЕДЄВА О. С. Дослідження акустичного навантаження в міських урбоекосистемах	61
СКРОБАЛА В. М., КАСПРУК О. І., ДИДА А. П. Синантропізація трав'яного покриву паркових і лісопаркових насаджень м. Львова. І. Асоціація <i>Carici pilosae-Fagetum Oberd. 1957</i>	63
СОКОЛЕНКО У. М., БУЛГАКОВА А. Е. Шляхи та переваги застосування вертикального озеленення в містах	66
ЕКОЛОГО-ЕНЕРГЕТИЧНА БЕЗПЕКА МІСТ: ІННОВАЦІЙНІ ТЕОРЕТИЧНІ І ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ	
Andriy POLYVIANCHUK Experience of the O.M. Beketov NUUEK in the creation and introduction of innovative energy efficient technologies.....	70
КРИСТЄВ А. А. Вплив енергетичних об'єктів на екологічну безпеку міст.....	72
ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА І ТЕХНОЛОГІЇ ЗАХИСТУ УРБАНІЗОВАНОГО ДОВКІЛЛЯ	
Valdo KUUSEMETS, Gen MANDRE Implementation of sustainable urban drainage systems in Estonia	75
АДАМЕНКО Я. О., ШТОГРИН М. В., ЧУПА В. М., ГЕРАСИМЕНКО Б. В. Результати досліджень електромагнітного поля промислової частоти в прикордонних містах Закарпаття	77

4. Комфортные, современные и экологичные: в Харькове презентовали новые турецкие автобусы Karsan. URL: <https://atn.ua/obshchestvo/komfortnye-sovremennye-i-ekologichnye-v-harkove-prezentovali-novye-tureckie-avtobusy> (дата звернення: 26.10.2021)
5. Харьков закупил 50 троллейбусов с автономным ходом до 30 км, которые собирают в Киевской области на основе модели MA3. URL: <https://itc.ua/news/harkov-zakupil-trolleybusy-s-avtonomnym-hodom-30-km-kotorye-sobirayut-v-kievskoj-oblasti/> (дата звернення: 26.10.2021)

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МІСТА В УМОВАХ КЛІМАТИЧНОГО ДИСБАЛАНСУ

ІВАШУРА А. А., БОРИСЕНКО О. М., ЛОГВІНКОВ С. М.

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
ivashura.a@ukr.net, onborisenko@ukr.net, sergii.logvinkov@hneu.net

Стале довкілля є важливою і незамінною частиною якості життя в містах. Сьогоднішній пріоритет в еколого-соціально-економічній політиці міст – забезпечення заходів щодо адаптації до процесів кліматичного дисбалансу та пом'якшення його наслідків для населення.

Цей складний взаємозв'язок – головне обґрунтування для розробки ініціатив, спрямованих на забезпечення повної інтеграції турботи про навколишнє середовище, і заходів щодо поліпшення здоров'я населення в контексті комплексного управління міським господарством [1].

Розробка стратегій адаптації, що сприяють розвитку і благополуччю міст перед обличчям зміни клімату, вимагає розуміння зворотних взаємодій, які мають місце між динамічним станом міста, здоров'ям його жителів і станом планети. Складність, випадковість і невизначеність даних проблем в сукупності перешкоджають росту такого системного розуміння.

Міське планування, засноване на комплексному підході до управління, пропонує великий потенціал для зменшення негативного впливу зміни клімату на здоров'я, запобіганню або зводячи до мінімуму проблеми навколишнього середовища і здоров'я людини шляхом встановлення рамок для людської діяльності та задоволення потреб населення в містах, таких як мобільність, комфортне житло і дозвілля. Стурбованість щодо комплексних рамок міського управління також знаходить відображення в потребі нових методологій оцінки міського і регіонального розвитку, які пов'язують політичну проблему пом'якшення наслідків зміни клімату та адаптацію до них з відповідними пріоритетами для забезпечення здорової і економічно життєздатної міської спільноти [2].

Для цього необхідно визначити і запропонувати відповідні рішення, що представляють різноманітні інтереси зацікавлених сторін на місцевому, національному та державних рівнях. Така стратегія для міських територій просуне цей комплексний підхід до управління, відстоюючи більш ефективно впровадження екологічної політики на місцевому рівні, включаючи заходи щодо поліпшення якості повітря, питної води, очищення міських стічних вод, боротьбі з шумом і іншими проблемами.

Основні цілі стратегії:

- створення бази даних та її розширення;
- інтеграція адаптації політики зі зміни клімату з заходами підвищення стійкості в системі охорони здоров'я;
- адаптація фінансових механізмів;
- посилення співпраці між Україною і державами ЄС.

Системам міського планування необхідно включати в себе принципи, що лежать в основі розробки і реалізації політики, для гарантування плідної роботи міського і регіонального управління по забезпеченню такої форми урбанізації яка повністю відповідає потребам пом'якшення наслідків зміни клімату та успішної адаптації, з одночасним обмеженням викидів парникових газів і реагуванням на несприятливі впливи зміни клімату. У той же час системи міського планування повинні мати здатність забезпечувати рішеннями, що стосуються територіального розвитку; належним чином враховувати і врівноважувати складні взаємодії, що існують між територіальним розвитком та його соціально-економічними наслідками, включаючи вплив на здоров'я.

Дослідження щодо проблем зі здоров'ям, пов'язаних зі зміною клімату, вважаються досить вузьконаправленими, хоча, сьогодні вже відомо достатньо, щоб проводити певні заходи. Проте, конкретних знань, які можуть привести до необхідних дій на місцевому рівні, схоже, не вистачає. В ідеалі такі знання були б корисні для організації місцевої політики, коли наука буде більше орієнтована на місцеву практику.

Таке об'єднання взаємопов'язаних тем, що стосуються зміни клімату, міст і суспільної охорони здоров'я, все ще потребує інтеграції. Сподіваємося, що разом вони приведуть до стратегічних вигод, які можуть подолати існуючі обмеження в досягненні спільної мети – створення здорового майбутнього для міст перед обличчям кліматичних змін. Стан громадського здоров'я населення в містах має стати основним показником для оцінки успіху або невдачі міської політики щодо змін клімату.

Література

1. Івашура А. А., Винник О. П. Еколого-економічний світогляд і традиції природокористування в українській культурі : монографія. Харків : Вид. ХНЕУ, 2008. 91 с.
2. Протасенко О. Ф., Івашура А. А. Роль екологічності середовища у створенні безпечних умов діяльності людини // Открытые информационные и компьютерные технологии. – Х. : Нац. аэрокосм. ун-т "ХАИ", 2018. – Вып. 80. – С. 210-216.

ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН НА ВРАЗЛИВІСТЬ ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕНЬ М. ХАРКОВА

КОВАЛЕНКО Ю. Л., ЯРЧУК Д. С.

*Харківський національний університет міського господарства
ім. О. М. Бекетова*

yurii.kovalenko@kname.edu.ua, darya.yarchuk@kname.edu.ua

Глобальна зміна клімату стала однією з найнагальніших екологічних проблем, до вирішення якої прикута увага людства [1].

За даними Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України, основним чинником зміни клімату є антропогенний вплив. Найбільшої швидкості зміна клімату набрала за останні 30 років [2].

Міжурядова група експертів по зміні клімату підготувала Спеціальний звіт про вплив глобального потепління на 1,5 °С у порівнянні з до індустріальним рівнем та пов'язаних з цим глобальних викидів парникових газів у атмосферне повітря [3].

Згідно з висновками [4], у січні на північному сході території України стало тепліше приблизно на 2 °С. У липні температура повітря підвищилася за різними даними від 1,0 по 1,5°С.

За даними анкетного опитування посадових осіб СКП «Харківзеленбуд», які мають багаторічний досвід роботи, спостерігається певна вразливість окремих категорій зелених насаджень міста до кліматичних чинників.

Метою роботи є визначення та оцінка факторів, пов'язаних зі кліматичними змінами, що впливають на стан зелених насаджень м. Харкова.

Було вирішено такі завдання: дослідження динаміки зміни суми активних температур, кількості опадів протягом вегетаційного періоду та гідротермічного коефіцієнту, тривалості безморозного періоду.

Вперше для м. Харкова проаналізовано динаміку факторів, пов'язаних зі кліматичними змінами, що можуть вплинути на стан зелених насаджень.